

Datum
2024-09-02

Diarienummer
GSN-2024/551

Handläggare
Emilia Skog
emilia.skog@huddinge.se

Grundskolenämnden

Insatser i arbetet med att främja skolnärvaro läsåret 2023/2024

Förslag till beslut

Grundskolenämnden har tagit del av barn- och utbildningsförvaltningens rapport om insatser för att främja skolnärvaro.

Sammanfattning

Inom ramen för barn- och utbildningsförvaltningens återkommande rapportering redovisas sammanställda uppgifter om arbete med att främja skolnärvaro i Huddinges kommunala grundskolor läsåret 2023/2024.

Beskrivning av ärendet

Bakgrund

Grundskolenämnden ansvarar för att fullgöra de uppgifter som åligger huvudmannen enligt lag och förordning när det gäller grundskolor i kommunal regi i Huddinge kommun. Lagen anger bland annat att hemkommunen ska se till att skolpliktiga barn som inte går i dess förskoleklass, grundskola eller grundsärskola på något annat sätt får föreskriven utbildning. I detta ansvar ligger att huvudmannen ska sträva efter hög skolnärvaro, och därför bör skaffa sig en samlad bild av elevernas frånvaro.

Ärendet innefattar en övergripande analys av innehållet i de anmälningar gällande omfattande skolfrånvaro som inkommit till barn- och utbildningsförvaltningen från egna enheter och från andra huvudmän.

Skollagen anger även en skyldighet för skolor att agera då en elev i hög omfattning är frånvarande från undervisning samt anmäla detta till huvudman. Socionom på barn- och utbildningsförvaltningen arbetar med att följa upp anmälningar som inkommit samt erbjuda skolorna stöd i arbetet med skolfrånvaro.

Skyldighet att anmäla och utreda vid upprepade eller längre frånvaro

Huvudmannen ska se till att alla elever i verksamheten fullgör skolgången, vilket förutsätter att denne håller sig informerad om frånvaron.

HUDDINGE KOMMUN

Postadress
Huddinge kommun
Barn- och utbildningsförvaltningen
141 85 Huddinge

Besök
Gymnasietorget 1

Tfn vxl 08-535 300 00

www.huddinge.se

Datum
2024-09-02

Diarienummer
GSN-2024/551

Sedan 1 juli 2018 har rektorns ansvar att skyndsamt utreda orsakerna bakom en elevs frånvaro, samt anmäla denna till huvudmannen, förtydligats. Bestämmelsen gäller vid upprepad eller längre frånvaro, oavsett om denna bedömts som giltig eller ogiltig. Syftet med regleringen från lagstiftarens håll är att skolan snabbt ska reagera för att bilda sig en uppfattning om vilken typ av stöd eller insats som kan bli aktuell.

Offentliga och enskilda skolhuvudmän är på motsvarande sätt skyldiga att informera elevens hemkommun om eleven inte uppfyller skolplikten. Om frånvaron beror på brister i vårdnadshavarnas agerande kan hemkommunen förelägga dessa att uppfylla sina skyldigheter.

Anmälan

För att kunna uppmärksamma om en elev regelbundet eller sammanhängande är frånvarande från undervisningen behöver skolan ha rutiner för att följa upp närvaroregistreringen.

Rektorer i kommunala skolor liksom enskilda huvudmän ska anmäla till förvaltningen när en utredning gällande en elevs frånvaro inletts. För detta ändamål finns en e-tjänst på kommunens hemsida.

Övergripande orsaker till frånvaro

Orsakerna bakom frånvaron som framkommer i skolornas utredningar är av varierande art. I vissa fall är förklaringen uppenbar och åtgärderna givna, såsom vid utlandsvistelser utan beviljad ledighet. Elever med neuropsykiatrisk diagnos/diagnoser är överrepresenterade i gruppen med problematisk skolfrånvaro och då specifikt autismdiagnoser. Ofta har frånvaron börjat under låg- eller mellanstadiet som en sjukanmäld frånvaro där barnen uppvisar symtom som kan tolkas som somatiska. Vanligtvis magont, huvudvärk och stor trötthet efter en skoldag. När en frånvaroproblematik startar ligger den anmälda frånvaron ofta på 10-15% och varken hem eller skola utreder då orsakerna till frånvaron då den räknas som giltig. Med växande ålder och när kraven i skolan ökar kan frånvaron snabbt övergå till att eleven får en markant ökad frånvaro, ibland så stor som 100%.

I komplexa individärenden kan det vara mycket svårt för skolan att som enskild aktör vända utvecklingen då det ofta föreligger behov av tvärprofessionella insatser även på andra områden än det rent pedagogiska. Inte sällan tappar skolan mycket av kontakten med eleven när hen inte är på plats, vilket försvårar omständigheterna ytterligare.

I utredningar och andra skrivelser om skolfrånvaro lyfts ofta tiden fram som en starkt bidragande faktor till att befästa ett frånvaromönster. Återgång till skolan försvåras ju längre tid eleven varit frånvarande. Detta tycks stämma väl in även med de ärenden som förvaltningen tagit del av då den gemensamma nämnaren vid svårare fall ofta är att eleven varit borta från undervisningen länge.

Utredning och åtgärder

Utredning vid skolfrånvaro syftar till att ta reda på omständigheterna kring frånvaron, vilka åtgärder som kan bli aktuella och vilka beslut som eventuellt

behöver fattas. Dessa kan i sin tur fördela sig olika, utifrån de ansvarsnivåer som utgör skolväsendet.

Rektor har ansvar för det rent operativa arbetet kring eleven. Insatser riktade till eleven i skolmiljön kan skifta i form och art och innefatta såväl pedagogiskt och kurativt stöd vilka ryms inom ramen för ett åtgärdsprogram som åtgärder av mer praktisk karaktär vilka syftar till att inom verksamheten undanröja hinder för elevens närvaro. Det kan även vara nödvändigt att omfördela resurser på enheten för att tillgodose enskilda elevers rätt till utbildning. Åtgärder som beslutas med anledning av elevens skolfrånvaro ska kontinuerligt följas upp och utvärderas av skolan.

Övergripande åtgärder

Närvaroteamet är från och med hösten 2024 en del av den ordinära verksamheten på både barn-och utbildningsförvaltningen och socialförvaltningen.

För att bättre förstå hur verksamheten kan stötta elever med problematisk skolfrånvaro har barn -och utbildningsförvaltningen under vårterminen 2024 inlett en omfattande processkartläggning kring frånvaroarbetet i kommunen. Målet har varit att ta fram en processkarta kring frånvarohanteringen. Kartläggningen innefattade ansvarsfördelning kring frånvarohantering på olika nivåer; rektor, huvudmannen och kommunal nivå. Detta för att det ska bli tydligt vad som görs, vem som har ansvar för vad och för att säkerhetsställa att verksamheten möter de krav Skollagen ställer. Processkartläggningen har bland annat resulterat i att all dokumentation kopplat till frånvaro nu flyttas till journalsystemet Pro Renata och att en tydlig rutin upprättas för vilka förväntningar som ställs på skolorna vad gäller den dagliga frånvarorapporteringen i systemet skola 24.

Implementeringen av Närvaroteamets arbetsmetoder och erbjudande av stödinsatser kommer att fortskrida under hösten 2024. Detta genom att närvaroteamet besöker alla kommunala grundskolors elevhälsoteam och där genomför workshops. Syftet med dessa besök är att skolorna ska få information om nya frånvarorutiner, knyta kontakt med delar av närvaroteamet och att träna på det nya materialet som skolorna ska använda.

Planen är att under våren 2025 även besöka alla skolors lärarlag för att genomföra workshops även med dem.

Samverkan

Inom ramen för kommunens samlade ansvar kan utredningen kring frånvaron även behöva samordnas med socialförvaltningen utifrån uppdrag i socialtjänstlagen och övrig lagstiftning som rör elevens behov.

Utredningen kan även påvisa att en samverkan med andra myndigheter eller samhällsaktörer kan vara nödvändig, såsom barn- och ungdomspsykiatri (BUP), polis och aktörer inom hälso- och sjukvården.

Samordnad individuell plan, SIP, ska upprättas om eleven är i behov av insatser från såväl socialtjänst som hälso- och sjukvård. Syftet med SIP är att tydliggöra aktörernas uppdrag och vem som gör vad och när.

Datum
2024-09-02

Diarienummer
GSN-2024/551

Uppdraget att stötta skolorna i att sammankalla och hålla i SIP och andra former av samverkansmöten vilar från augusti 2022 på socionom på avdelningen för grundskolestöd och digitalisering inom barn- och utbildningsförvaltningen.

Närvaroteamet påbörjar under höstterminen 2024 ett samarbete med Rådsparken med syfte att erbjuda elever med långvarig skolfrånvaro aktivering utanför hemmet.

Elever som har haft en långvarig skolfrånvaro kan även erbjudas återskolningsprogrammet Learnox om det bedöms vara en bra insats för den aktuella eleven. Learnox används som en del i att höja elevens funktionsnivå, framför allt för elever som har en långvarig problematisk skolfrånvaro och där andra insatser inte nått fram i önskad utsträckning. En insats från Learnox är en del i ett långsiktigt skolnärmade och sker i samarbete med elevens skola.

Förvaltningens synpunkter

Arbetet med att främja närvaro är en viktig del i skolornas hälsofrämjande arbete där målet är att ge alla elever förutsättningar att utvecklas utifrån sina behov och syftar också till att öka likvärdigheten mellan och inom skolor. Arbetet går också väl i linje med de utvecklingsområden som ingår i grundskolenämndens verksamhetsplan, till exempel uppdraget att ta fram en vidareutbildning inom NPF.

Barn- och utbildningsförvaltningen kan konstatera att rapporteringsgraden vid inledda utredningar är för låg och ett utvecklingsarbete pågår för att säkerställa att alla utredningar anmäls. Det är viktigt att statistiken blir korrekt, bland annat för att kunna påvisa effekter av insatser och åtgärder, till exempel närvaroteamet.

Identifierade behov och insatser

Förvaltningen ser ett fortsatt behov av att utveckla hanteringen av arbetet rörande frånvaro. Detta inbegriper dels skolenheternas frånvarorapportering, främjande och förebyggande arbete kopplat till skolnärvaro samt hur rapporteringen som når förvaltningen hanteras, både för fristående och kommunala grundskolor.

Ytterligare behov som identifierats:

- Implementera det nya kommunövergripande frånvaroarbetet med närvarotrappan som utgångspunkt. Forskning inom ämnesområdet visar att *tidig upptäckt* och *tidiga åtgärder* är bidragande faktorer vid ett framgångsrikt arbete för att öka skolnärvaro.
- Följa upp och utvärdera insatser kopplat till närvaroarbetet.
- Fortsätta arbetet inom BUS-samverkan för att få med regionen i arbetet med målgruppen (BUS: Barn och unga i behov av särskilt stöd, en samverkansöverenskommelse mellan Storsthlm och Region Stockholm).

Förvaltningen ser alltså ett behov av kompetensutveckling inom ämnesområdet. Med anledning av detta har förvaltningen upprättat olika insatser:

Datum
2024-09-02

Diarienummer
GSN-2024/551

- Fortsatt implementering av närvarotrappan samt systematiska arbetsmetoder kring frånvaro på skolorna.
- Närvaroteamet handleder större lärarlag i skolor där det är problematiskt i årskurser.
- Samverkan med lokala företag för att ha möjlighet att erbjuda praktikplatser som en del i skolnärmade/aktivering för barn som har haft långvarig skolfrånvaro.
- Främjande av samarbetet mellan olika aktörer där ansvarig socionom hjälper skolor att sammankalla till tjänstemannamöten och SIP. Stödet bidrar till att skolorna får kunskap om mötesstruktur samt bidrar till ökad förståelse för olika aktörers handlingsutrymme.
- Utbildning i hur yrkesverksamma inom socialförvaltning samt skolor håller i SIP/tjänstemannamöten.

Frida Plym Forshell
Utbildningsdirektör

Christina Dolke Andersson
Avdelningschef